

Реферат на тему: "Розвиток української літератури і мистецтва 60-х років XX ст."

Тематично-літературні реферати

Розвиток української літератури і мистецтва

Друга половина 50-х рр. стала поворотним пунктом у новітній історії літератури, кіно, живопису, інших видів мистецтва. Розриваючи сталінські ідеологічні пута, митці поверталися до осмислення і відображення загальнолюдських цінностей та ідеалів, до реальної людини з її багатогранними інтересами, запитами. Можливість мати власну, а не сформульовану в кабінетах чиновників від культури думку сприяла духовному розкріпаченню митців.

Саме у цей час починається "новітнє українське" відродження. У літературу і мистецтво приходить блискуче, талановите покоління "шістдесятників". "Шістдесятництво" – прояв політичних форм опору різних соціальних верств населення існуючому режиму. Найактивніше і найширше у цьому русі брала участь творча інтелігенція, зокрема письменники, певною мірою художники, вчителі тощо. Вони виступали проти русифікації, ущемлення демократії, прав людини, нерівності в становищі республік, жорстокості суворо централізованої тоталітарної системи, недотримання існуючої Конституції, за свободу в питаннях художньої творчості. Це в кінцевому рахунку був опозиційний рух проти існуючої державності валди та характеру її діяльності.

У кінці 50-х – на початку 60-х років розквітає талант одного з найяскравіших українських поетів, "лицаря українського відродження" Василя Симоненка. Уродженець Полтавщини, Симоненко почав писати вірші, ще навчаючись на факультеті журналістики Київського держуніверситету. У 1962 р. побачила світ його перша поетична збірка "Тиша і грім". Згодом – збірка "Земне тяжіння". 1965 і 1973 рр. у Мюнхені опубліковано інші твори автора. Однак побачити їх поетові так і не судилося. У 1963 р. його було жорстоко, по-звірячому побито на вокзалі у Черкасах, злочинців так і не знайшли. Того ж року Василь Симоненко помер.

Стрімко увірвалась в українську поезію одна з найобдарованіших представниць "шістдесятників" Ліна Костенко. З відзнакою закінчивши Літературний інститут ім.Горького в Москві, поетеса випускає дві одразу ж помічені критикою збірки поезій – "Проміння землі" та "Мандрівне серце". Ліна Костенко звертається до вічних проблем духовності українського народу, історичного минулого держави. Вірші поетеси вирізняє неординарність, критичні оцінки багатьох подій.

Характеризуючи найяскравіших представників "шістдесятництва" в українській літературі, Є.Сверстюк писав, що, незважаючи на багато спільних рис, кожен з них відрізняється своєю творчою індивідуальністю:

"Іван Світличний виводив соцреалізм на загальнолюдський простір і демонтував теорію партійної літератури. Іван Драч приніс перші вірші незвичайні і незрозумілі так, наче його не вчили, про що і як треба писати... Василь Симоненко заговорив з Україною в тоні надзвичайної щирості й відвертості. Микола Вінграновський тривожно заговорив про свій народ, і метафори його звучали апокаліптично. Ліна Костенко зрідка виступала з віршами, але то були вірші такого звучання, наче вся радянська поезія для неї неістотна... Валерій Шевчук писав блискучі психологічні новели "ні про що".

Євген Гуцало естетично животворив образи поза межами "соціалістичної дійсності", а Володимир Дрозд викривав дійсність з недозволеного боку.

Зовсім не те і зовсім не так, як навчали в інституті, малювали Віктор Зарецький, Алла Горська, Любов Семикіна, Галина Севру, Панас Заливаха, Веніамін Кушнір.

Центром українського "шістдесятництва" став заснований в 1959 р. київський клуб творчої молоді "Сучасник", ініціатором і натхненником створення якого був театральний режисер Лесь Танюк. Клуб здійснював значну просвітницьку роботу, проводив святкування ювілейних дат видатних українських діячів, сприяв організації виставок молодих. У 1962 р. аналогічний клуб "Пролісок" виник у Львові, надалі творчі осередки "шістдесятників" з'явилися в Одесі, Запоріжжі, Дніпропетровську, інших містах республіки.

У 60-х рр. ім'я письменника В.Некрасова тісно пов'язувалось з найбільш опозиційно-демократичним журналом "Новый мир", головним редактором якого був О.Твардовський. Тут було опубліковано його подорожні нотатки, роздуми про минуле й сучасне Києва. Роздуми В.Некрасова відрізнялися прямою, правдивим висвітленням війни, відмовою від відкритого "чорного" зображення західного способу життя. Це й стало однією з причин нападок на письменника, що спонукало його у 1977 р. емігрувати.

Поступове згортання "хрущовської відлиги" на початку 60-х рр. знайшло відображення і в українській літературі. Після зустрічі Хрущова з представниками творчої інтелігенції у Москві наприкінці 1962 р., розціненої як "закручування гайок", посилюється наступ на нову літературу в Україні. Різкій критиці партійне керівництво піддало творчість І.Драча, М.Вінграновського, І.Світличного, С.Голованіського, Є.Сверстюка.